

sme zamolčati. Večinoma se obrtniške potrebsčine pri tej stavbi iz dalnjega Gradca in Dunaja naročujejo. Poznam tukajšnjega obrtnika, kateri je že skozi 22 let kot Slovenec vedno v prvih vrstah, a zdaj se ga nikdo več ne spominja. Za dekoracijo gledališke dvorane ga ni domačina, naročili so si dragega dekoratérja in pozlatarja z Dunaja. Domačini nič ne znajo, namreč za Slovence, in tako pride, da nam naši nasprotniki večkrat dajo več zaslužka, kakor pa rojaki. Kaže se, kakor bi bilo vse zakleto proti domačim obrtnikom, samo nekaj možev je izvoljenih, kateri si bodo žepe napolnili, drugi se pa kostij ne dobijo od bogate mize. Vsled tega je razumno, da našemu obrtniku ni posebno prijetno pri srecu, če si to stavbo ogleduje. Ubogi trpin, vse ga zaničuje! Marsikateremu se je kazala na ptujem boljša bodočnost, ali iz ljubezni do mile domačije se je zopet domov podal, da bi med svojimi izvrševal svojo obrt, ali pregovor pravi: »Nehvaležnost je plačilo sveta.« Naj vendar enkrat za vse obvelja naše geslo: »Svoji k svojim!« Slov. obrtnik.

Iz Ptuja. (Slovenski zdravnik.) Dolgo željeni in pričakovani zdravnik se je vendar naselil pri nas. Odkar je odšel vojaški zdravnik, g. dr. Schiffrer, bili smo v resnici v veliki zadregi radi zdravnika. No, sedaj je pomagano. Dobili smo izvrstno zdravniško moč v osebi g. dr. Bela Stuheca. Mesto, posebno pa slovenska okolica bi se naj rada posluževala pomoči mladega zdravnika, Slovenca, ki bode gotovo storil vse, da svoje dobro ime ohrani in si pridobi še večje zaupanje. Dotični zdravnik je tudi izurjen v ozdravljenju zob, kar je za naše mesto in za okolico, kjer pogrešamo zobozdravnika, posebno znamenito. — Kako ga črtijo naši tukajšnji Nemci, ali bolje, kako neljubo jim je, da je prišel v Ptuj zdravnik Slovenec, nam priča to, da še mu niti niso hoteli zaupati razpisanega mesta zdravnika v mestni bolnišnici, ki je bilo ravnokar razpisano, čeravno je bil g. dr. Stuhec edini kompetent. Šli so si iskat na Dunaj Nemea, ki bo neki prevzel v tukajšnji bolnišnici lečenje večinoma le slovenskih bolnikov. — Slovenci, zapomnite si to! Priporočamo vam torej kot vestnega zdravnika g. doktorja Bela Stuhca, stanujočega na Florijanskem trgu, št. 1, v I. nadstropju (v hiši gospe Poskoschill).

Iz Dobove pri Brežicah. (Kakoršno življenje, taka smrt.) V naši župniji v občini Rigonški je živel neki črevljar, Štefan Kovačič, samski. Za cerkev in sv. zakramente se skoraj nič ni zmenil. Ob nedeljah je vse zapil in če celo med službo božjo se potikal po krčmah. Vsi lepi opomini bili so pri njem bob v steno. Več let, tako so mi ljudje pravili, ni bil pri sv. spovedi. Prišel je sv. adventni čas, čas pokore. Dobri prijatelji so opominjali tudi njega, naj gre zdaj k sv. spovedi, posebno, ker že več let ni bil. »A, kaj potrebujem jaz spovedi? Jaz lahko doma molim; z Bogom bodeva že napravila!« In res napravila sta. Drugo adventno nedeljo je popival zopet po svoji stari navadi do polnoči, grdo je klafal čez sv. vero in duhovnike. Ves vrtoglav zapusti krčmo, namesto da bi šel proti domu, šel je ravno na nasprotno stran. Izgrešil je pot, zašel na njive, padel in obležal ter umrl. Drugi dan so ga našli šolarji na njivi. Bil je ves blaten. Na praznik Matere božje pa je bil prav tiho pokopan. Ljudje so si šepetali: »Kakoršno življenje, taka smrt!« — V sredo, dne 16. dec. je bila pokopana M. Gerjevič, žena velikega posestnika in usnarja iz Rigone. Prejela je prav pobožno sv. zakramente za umirajoče, voljno trpela svoje bolečine. Bila je velika dobrotnica revežem. Tudi v cerkvi je dala marsikaj napraviti, med drugim je sama kupila dva prav lepa, velika lestenca ali lustra. Upamo, da se gotovo veseli v nebesih. Naj v miru počiva!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so s patentom od dne 15. decembra sklicali na dan 28. decembra t. l. naslednje deželne zборе: štajarski, kranjski, goriški, češki, moravski, gališki, šlezijijski in nižjeavstrijski. — Ruski poslanik v Carigradu Nelidov se je te dni mudil na Dunaju in pridobil našega vnanjega ministra, da bode Avstrija gledé Turčije skupno postopala z Rusijo in Francijo. — V državnem zboru gre razprava o državnem proračunu gladko; točka o dispozicijskem zakladu je bila vsprejeta z dvotrejinsko večino. Božične počitnice se pa začnejo prihodnjo soboto, toda poprej še morajo poslanci dovoliti začasni proračun za mesec dnij. — Umrl je predsednik gosposke zbornice, grof Trauttmansdorf.

Gornje Avstrijsko. Nad sto kmečkih občin je že doposlalo ugovor proti postopanju mladih učiteljev ter izjavilo, da se popolno strinja z vodstvom katoliško-političnega društva.

Češko. Praški župan Gregor se je odpovedal županstvu, ker mu je potekla triletna doba. — Češko katol. društvo je sklenilo izdajati katoliški dnevnik in ustanoviti zvezo čeških katoliških učiteljev. — »Nemška napredna stranka« je izdala program, ki pa je res samo pogreto liberalno zelje.

Štajarsko. Pri dopolnilnih občinskih volitvah v Gradcu so v prvem razredu zmagali liberalci s pomočjo nacionalcev. — V nedeljo se je v Gradcu ustanovila »Krščanska kmečka zveza« za Srednji Štajar zoper vrlega Kaltenebergerja. — V Köflachu se ustanovi katol. delavsko društvo.

Koroško. Na glavni shod Vincencijeve družbe v Celovcu je prišel tudi župan Neuner ter zahvalil družbo, ki toliko stori za mestne ubožce. — V Celovcu je oni dan prusak Prade, v Beljaku pa sta isti Prade in Prus Bley navduševala Nemce za vsenemštvo ali Prusijo.

Kranjsko. Ustanovila se je zveza kranjskih veterancev, ki začne z novim letom svoje delovanje. — Ljubljansko katol. delavsko društvo je v nedeljo pridelilo shod v Kamni gorici. — Nove ulične in hišne tablice s slovensko-nemškim napisom so oni dan začeli v Ljubljani pritrjati. Kdaj pa spodnještajarska mesta dobé dvojezične napise?

Primorsko. Da Slovenci v Gorici še vedno nimajo dostojne slovenske ljudske šole, tega je največ kriv namestnik Rinaldini, ki drži z lahoni celó zoper ministertvo. — Na tržaški gimnaziji se nekaj laških dijakov noče učiti avstrijskega zemljepisja. Zoper profesorja, ki jih je vsled tega grajal, so tako razsajali, da jih je bilo par izključenih.

Hrvaško. Za deželni denar se je kupila malo-vredna graščina Božjakovina in pa tisoč delnic hrvaške hipotečne banke. Vsled tega je v saboru poslanec baron Rauch ostro prijel bana Hedervarya. Vladni pristaši pa tega niso mogli oprati, ampak so Raucha izključili od 30 sej.

Ogersko. Vlada se vedno bolj peča z mislijo, kako podržaviti cerkveno premoženje, da duhovnike dobi popolno v svojo oblast. — V državnem zboru je neki Košutov pristaš naravnost zahteval, naj ima Ogerska svoje lastno vojaštvo. Tudi je prav po košutovsko grdil avstrijsko armado.

Vnanje države.

Rim. Novi papeževi nunciji ali poslaniki za Pariz, Lizabono, Madrid, Monakovo in Haag se ta teden napotijo na svoja mesta.

Francosko. Koncem tega tedna se bode volila tretjina senatorjev ali udov gosposke zbornice. Vse stranke so seveda čez vse delavne, tudi socialisti.

Nemško. V pruskem državnem zboru so katoliški poslanci vprašali vlado, čemu da se v Gornji Šleziji razpuščajo shodi, kjer se govori tudi poljski. Taka je pruska svoboda!

Rusko. Trgovinska zveza Rusije s Kitajem hudo peče zlasti kramarske Angleže. Pri tem jim ni samo za ugled, ampak tudi za denar. — V Moskvi in Kijevu so bili nedavno med dijaki in delavci veliki nemiri. Radi tega je samo v Moskvi 1200 dijakov zaprtih.

Turško. Avstrijski poslanik Calice ima pri sultanu velik upliv; kajti na prigovarjanje poslanikovo je sultan obljubil in potem pomilostil armenske jetnike. — V Macedoniji so Grki bržčas zastrupili skopeljskega metropolitana ali nadškofa Metoda. Novi metropolit Ambrozij se zdaj niti ne upa v cerkev iz strahu pred Srbi.

Črnogorsko. V veljavo je stopila nova vojna postava, ki določa, da mora biti vojak vsak moški do 60. leta. Štiri mesece mora služiti v stalni, pet let pa v nadomestni armadi. Najvišji poveljnik stalne vojske je princ Danilo.

Špansko. Veliko veselje je ta teden vladalo po vsej deželi, ker je glavni vodja kubanskih ustašev, Maceo, padel v vojski, njegov tovariš Gombez pa sam sebe usmrtil. Toda ustaja na Kubi še s tem ni končana.

Severna Amerika. V Trentonu so Američani napadli okoli tisoč laskih delavcev. Na srečo je posegla policija vmes. Mnogo je bilo ranjenih. Vlada Zveznih držav bode vsled tega gotovo še bolj oteškočila priseljevanje Evropecev.

Za poduk in kratek čas.

Leb-Kaméhn v Armeniji.

Leb-Kaméhn je še precej lep trg v Armeniji. Živijo v njem kristjani in Turki, a prvih je več, so olikanejši, pa eno napako imajo, preponižni, preskromni so. A Turčini, dasiravno v manjšini, so naduti, brezobzirni, morda leži to v krvi, morda zaradi svojega denarja. Istinite Turke bi še že prenesli, pa poturice, kristjane, ki so se poturčili, to so pravi vragovi. Resničen je pregovor: »Poturica gorja od Turka«.

Živi tukaj bogata poturica Mošnjak-beg, ki dela med nami velik nemir s svojimi v svoji trgovini nastavljenimi podložniki. Pri njem služi neki Mohamed Kirstek, ki zna sicer še dokaj dobro popravljati žrmlje po hišah, svetilnice snažiti in užigati, a ne, pusti tako lahko prilike, zasramovati kristjane. Tako jih je nedavno imenoval gjaure, gjaurske pse, tako, kakor bi pri vas imenovali vaši ljubeznivi sosedi, Nemci in nemčurji, vas »windische Hunde«.

Šli smo ga tožit h kadiju. Tukaj sta dva sodnika, kadija, starejši in mlajši. Oba sta rojena kristjana, a mlajši se je, kakor se sluti, poturčil, starejši pa je zelo sramožljiv in boječ. Bilo nas je menda pri kadiju mlajšem kakih 30, naše priče poštene, nasprotno prav malo poštene, ves dogodek, krivica tako jasna, da smo za gotovo pričakovali obsodbe Mohameda Kirsteka.

A kadi mlajši se je bal, silno bal Turka obsoditi, ter iskal kakšen še tako tanek las, da bi ga potegnil iz jame. Smilil se nam je, kako se je zvijsal, kako so mu srage tekle preko učenega čela. Pride mu pametna misel: »Brajte, pravi, odidite za pol ure, potem se pa vrnite, da vam izustim razsodbo!« — Odidemo, mi polni upanja, nasprotniki pobiti. Mladi kadi se posvetuje s svojimi

knjigami, študira koran, vrže slednjič vse v stran, ter se napoti k staremu kadiju. Razloži mu svoje bridkosti.

Stari kadi poslušaj, misli in misli, gladi svojo belo brado, odpre svoja usta, ter tako govori: »Brate, stvar je zelo zasukana! Kristjanov ne moreš obsoditi, ker so nedolžni, Turka pa ne smeš. Le pomisli, kaj bi porekli naši višji, ki so skoraj sami Turčini. Pregarjali bi naju, odvzeli bi nama lestvico k višjim službam. Sicer sva tudi mi dva prav za prav razžaljena s tisto psovko »gjaurski psi«, — oba povesita sramožljivo svoje oči, — vendar pa zaradi obnega blagra naj ne bo nihče kaznovan. V tem smislu razsodi. Salem!«

Ob določenem času se zopet vrnemo. Mladi kadi nas že čaka, zmagovito se mu svetijo oči. Začne: »V imenu našega presvetlega padišaha, kateremu daj Allah dolgo življenje, — vsi se s prekrizanimi rokami priklonimo do tal —, razsodim jaz vašo tožbo tako: Mohamed Kirstek se oprosti, zaradi pomanjkanja »dokazov« in iz »drugih« uzrokov. Kristjan tudi ne bo nobeden kaznovan, a vsaka stranka naj nosi svoje stroške. Salem allejkum!« Bili smo odpušteni.

Slišali in čitali ste že gotovo mnogokrat o pravičnosti naših turških sodišč, evo vam tukaj nov dokaz! Turki in poturice so se nam krohotali. A mi? Mlajši so skripali z zobmi, ter rekali, da drugi pot si sami poiščejo pravice s pestjo in handžarji, starejši pa so je mirili, da ne sile rabiti, morda pa bodo višji kadiji v mestu Cilmegi vendar pravično razsodili. Tja smo se tedaj pritožili.

Kako bo ondi pritožba rešena, bodemo svoječasno poročali. Kaj ne, vi nas pomilujete v Avstriji? Kaj, ko bi pri vas kdo komu rekel gjaurski pes — toda pri vas ni gjaurov —, ko bi rekel »windischer Hund«, kaj ne, ta bi bil pri vas strogo kaznovan? Pri nas pa je žalostno. Tužna nam majka!

Glas iz Bolgarije.

Prijatelj našega lista nam je pisal nekaj iz zanesljivega vira, kar bodo gotovo radi čitali bralci »Slov. Gosp.« Zakaj znati, kako se po svetu godi, mika vsakega zvedeti. — V Bolgariji se začenja zdaj zima, kakor pri vas na Slovenskem. Najsi je bilo po leti (7. avg.) vročine 47° C. v senci, postane skoro pri nas mrz in zima, da je »huš«, in to najbolj meseca prosinca. Tedaj piha tu čez vlaško-ruski, severovzhodni veter, da zamrzne reka Dunava, po kateri se sanke drivajo za sankami, kakor po gladki trdi cesti. Tedaj pa pridejo v bližino prebivališč naših volkovi, na katere se začenja lov. Kdor zna dobro in hladnokrvno streljati, gre na lov, in če pa bolje da ostane doma, ker volkovi niso plahi — zajci.

Vina se je tu pridelalo mnogo in sicer zeló dobrega in močnega. Pa vino, najsi je dobro in močno, je zeló po ceni, da se bodete čudili. Tukajšno vedro, katero drži 18 litrov, je mošta veljalo le 60 stotink, kar je pa komaj 28 kr. av. denarja. Kaj ne, če bi ga Slovenci imeli po tej ceni — dali bi menda vendar slovo nesrečnemu žganjepitju, katero je strup za telo in dušo, in ugonablja mili slovenski narod! V Avstrijo se pa to vino ne pošilja zaradi prevelike carine (cola).

Na Slovenskem so žalostne politične razmere, ker se med seboj »kavsajo in ravšajo«, in jih sosedi, nemški, laški in madjarski pisano gledajo in jim le škodujejo, kjer le morejo. Pa tudi na Bolgarskem je žalostno. Vlada pritiska na somišljenike in ti, kadar so pri vladnih jaslih, grabijo iz njih, da si napolnijo žepe svoje, po tem še le skrbijo — za Bolgarijo tužno, ne zmeneč se za slovanstvo. Ko so bile volitve, bili so hudi boji in kri je tekla. Kajpada se mnogo prikriva pri tem, pa kri vendar upije za maščevanje.

Armencev je polno zdaj tu. Zbežali so iz Carje-